

2019-06-17

Justitiedepartementet
Enheten för fastighetsrätt och associationsrätt

Promemorian Lägre kapitalkrav för privata aktiebolag (Ds 2019:6) (Ju2019/01733/L1)

Sammanfattning

Bolagsverket har inget att erinra mot förslaget. Bolagsverket noterar dock att det kan komma att leda till att fler startar aktiebolag utan att ha förutsättningar för att driva det.

Bolagsverket är vidare positivt till förslaget att det även fortsättningsvis kommer att finnas ett visst krav på aktiekapital. Bolagsverket instämmer också i utredningens bedömning att det fortfarande kan finnas ett behov av en översyn av tvångslikvidationsreglerna.

Bolagsverket anser dock att ett genomförande av förslaget ytterligare kan öka risken att aktiebolag används i brottslig verksamhet.

Slutligen föreslår Bolagsverket att det görs en översyn av avvecklingsreglerna för aktiebolag.

3 Kravet på aktiekapital sänks till 25 000 kronor

Bolagsverket har inget att erinra mot bedömningen att en sänkning av aktiekapitalkravet kan leda till positiva effekter i form av ett ökat företagande och framför allt fler aktiebolag. Dock noterar verket att övriga krav som ställs på aktiebolag kvarstår. Ett aktiebolag måste även fortsättningsvis iaktta reglerna i aktiebolagslagen, bokföra och redovisa på rätt sätt, hålla stämman och lämna in en årsredovisning varje år. Att följa samtliga regler kräver ofta både kunskap och finansiella medel. Ett sänkt krav på aktiekapital kan komma att leda till att fler startar aktiebolag utan att ha de finansiella förutsättningarna för att driva ett aktiebolag.

Bolagsverket tycker att det är bra att det även fortsättningsvis föreslås finnas ett visst krav på aktiekapital som spärr för ett oseriöst företagande och som visst skydd för borgenärer. En sänkning av aktiekapitalkravet innebär dock, som utredningen noterat, att det snabbare kan uppstå en situation där halva det registrerade aktiekapitalet är förbrukat. Det innebär i förlängningen att aktiebolaget antingen måste gå i likvidation eller att styrelsen och i vissa fall aktieägarna blir personligen ansvariga för bolagets förpliktelser om de driver aktiebolaget vidare utan likvidation. Den grundläggande principen att ägare och styrelse

inte personligen ansvarar för bolagets förpliktelser, utan bara riskerar sitt insatta kapital, kommer därmed att urholkas. Den som driver ett aktiebolag vidare trots kapitalbrist kan komma att förlora mycket mer än enbart det aktiekapital som utgjort insatsen. Ett ökat antal tvångslikvidationer på grund av kapitalbrist skulle också leda till ökade administrativa kostnader. Det finns därför, enligt Bolagsverkets mening, behov av en översyn av reglerna om tvångslikvidation och personligt ansvar vid kapitalbrist.

En sänkning av aktiekapitalkravet kommer enligt Bolagsverkets bedömning ytterligare att öka antalet aktiebolag som används i brottslig verksamhet. Aktiebolaget blir då mer tillgängligt som företagsform, inte bara för seriösa företagare utan även för de som bedriver verksamhet som utgör ekonomisk brottlighet i aktiebolag. Ett ökat antal aktiebolag tillsammans med oförändrade kapitalbristregler skulle också troligtvis leda till att fler aktiebolagsinnehavare letar efter möjligheter att avsluta sitt företag. Då frivillig likvidation av ett aktiebolag är ett dyrt och krångligt sätt att avsluta bolaget väljer många att sälja vidare sitt aktiebolag. Ofta får man betala för att bli av med sitt aktiebolag, till någon som kanske erbjuder sig att avveckla företaget åt dig för en mindre summa, s.k. ”snabbavveckling”. De som köper företag för avveckling köper ofta även skuldsatta aktiebolag och aktiebolag som helt saknar tillgångar. Att sälja sitt aktiebolag för snabbavveckling kan framstå som ett lockande alternativ för den som vill bli av med sitt företag snabbt, enkelt och billigt. Bland de som köper befintliga aktiebolag, bl.a. för snabbavveckling, finns oseriösa aktörer som, istället för att avveckla aktiebolaget eller bedriva laglig verksamhet i det, använder bolaget i brottslig verksamhet. Det är mycket svårt att komma åt dessa ”uppköpare”. Det finns inga kontroller hos Bolagsverket eller någon annan myndighet som kan fånga upp oseriösa köpare. Dessutom använder dessa sig ofta av s.k. målvakter för att själva undkomma ansvar för den verksamhet som bedrivs i företagen. Det händer också att den tidigare ägaren ovetandes lämnas kvar i aktiebolagets styrelse och därmed kan få stå till svars för det som köparen gör i aktiebolaget. Bolagsverket anser därför att det behövs en översyn av avvecklingsreglerna för aktiebolag. Ett förenklat avvecklingsförfarande skulle kunna få till effekt att fler väljer att avveckla sina aktiebolag själva och därmed skulle tillgången på billiga företag som kan användas i brottslig verksamhet minska.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektören Annika Stenberg. I den slutliga handläggningen har också direktören Inga Otmalm och ställföreträdande chefsjuristen Lena Göransson Norrjö deltagit. Föredragande har varit verksjuristen Pernilla Nylén.

Annika Stenberg

Pernilla Nylén